

Handläggare: Lena Embertsén
Telefon: 08-508 28 864
E-postadress: lena.embertsen@stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2012-03-06 p. 23

Redovisning av rapport "Kemikalier i varor – tillsyn hos möbelhandeln"

Ett tillsynsprojekt i samarbete mellan Malmö, Göteborg och Stockholm

Förslag till beslut

1. Godkänna rapporten "Kemikalier i varor – tillsyn hos möbelhandeln"
2. Översända rapporten för kännedom till Kemikalieinspektionen, branschorganisationer och till de besökta butikerna

Gunnar Söderholm

Gustaf Landahl

Bakgrund

Den diffusa spridningen av kemikalier i samhället har gjort att varors kemikalieinnehåll uppmärksamats allt mer. Det är ett relativt oreglerat område och endast ett fåtal ämnen är förbjudna eller begränsade. Däremot förs ämnen kontinuerligt upp på den så kallade kandidatförteckningen som är kopplad till Reach-lagstiftningen. De ämnen som finns upptagna på kandidatförteckningen omfattas av ett informationskrav. För butiken innebär det att de måste ha kunskap om vilka ämnen som kan förekomma i de varor de säljer.

Miljöförvaltningarna i Stockholm, Göteborg och Malmö genomförde år 2010 ett gemensamt projekt där ett trettiotal sko- och möbelhandlare besöktes. Inspektionerna visade att det fanns en stor variation i hur långt de olika butikerna kommit i sitt kemikaliearbete. Skoföretagen arbetade, generellt sett, mer aktivt med att ställa kemikaliekrav. Möbelhandeln hade ännu inte börjat ställa krav i samma utsträckning. Därför har förvaltningarna under 2011 valt att fortsätta med tillsynen av möbelbutiker. Möbler kan innehålla eller

vara behandlade med flera av de utpekade farliga kemikalierna så som t.ex. mjukgörare, fluorerade ämnen och bromerade flamskyddsmedel.

Syftet med tillsynen har varit att öka butikernas kunskap om kemikalier i varor i och att undersöka vilka rutiner butikerna har för att kunna uppfylla informationskravet i Reach. För att butiken ska kunna göra detta krävs att det någonstans i företaget finns kunskap om vilka kemikaliekrav som ställts samt att kraven följs upp. I och med att kandidatförteckningen utökas är det viktigt att arbeta förebyggande då det är svårt att i efterhand gå bakåt i sin leverantörskedja för att få information vid förfrågan från kund.

Resultat

Sammanlagt besöktes 19 företag, sex av dessa ligger i Stockholm.

Vid inspektionerna ställdes frågor om butikens kunskap om Reach och om de ställer kemikaliekrav vid inköp.

Kunskap om kandidatförteckningen och informationsplikten fanns hos 15 av företagen. Hos fyra av dessa fanns inte kunskapen i butiken men väl hos huvudkontoret. Tio företag ställde också kemikaliekrav vid inköp. Fem företag gjorde egna analyser på stickprov och fyra begärde in analysprotokoll från sina leverantörer.

I varje butik valdes två varor. Butiken fick visa hur de skulle gå tillväga för att få fram information om dessa varor. Det har varit ett bra sätt att tydliggöra vad informationskravet innebär.

Från tio företag erhöles dokumentation om kemikalieinnehållet i de varor som valts. Fyra företag kunde få fram dokumentation för en av de två varorna. Fem företag lämnade inte något svar. Den vanligaste förekommande dokumentationen var ett intyg från leverantören där man försäkrade att ämnen på kandidatförteckningen inte förekom i varan. Ingen uppgav att ämnen på kandidatförteckningen eller begränsningslistan förekom i varorna. I de fall ingen dokumentation alls lämnats kan orsaken vara att företaget saknar den kompetens som behövs för att kunna ställa tydliga krav på leverantörerna. Det kan också bero på att leverantörerna saknar kunskap och därför inte kan svara på frågor om kemikalieinnehåll. Resultaten för de enskilda företagen redovisas i rapporten.

Några sammanfattande resultat och erfarenheter

- Andelen företag som ställer kemikaliekrav vid inköp har ökat. Vid förra årets tillsyn ställde fyra av 14 (29 %) kemikaliekrav nu gjorde tio av 19 dvs. (53 %) det.

- Av de besökta företagen uppgav 80 % att de hade kännedom om kandidatförteckningen och informationsplikten.
- De kriterier branschorganisationen ”Färg möbler och interiör” tog fram i början av 2011 används av en del av deras medlemmar.
- Några företag uppgav att det var informationen om tillsynsbesöket som gjorde att de tog kontakt med sina leverantörer och begärde dokumentation om kemikalieinnehållet.
- De butiker som tidigare inte kände till kandidatlistan och informationsplikten har nu fått kunskap om vilket ansvar butiken har.
- Att butikerna har kontaktat sina leverantörer för att ställa frågor om de utvalda varorna har inneburit att leverantörerna också uppmärksamats på vikten av att veta vilka kemikalier de varor de levererar innehåller.
- Vid inspektionerna fördes en vidare diskussion kring problemen med kemikaliers miljö- och hälsopåverkan och den diffusa spridningen. Detta har varit en viktig del av inspektionen och att det ökat förståelsen för dessa frågor i butiken.
- För de företag och leverantörer som redan arbetar med dessa frågor är det viktigt att se att myndigheterna också efterfrågar den kunskap de har.

Den gemensamma tillsynen har gjort att frågorna fått mer uppmärksamhet och större tyngd. Stockholm, Göteborg och Malmö har också tagit fram gemensamt material och kunnat diskutera frågor under projektets gång. Detta gör att tillsynen blir mera enhetlig och på sikt också effektivare.

Under 2012 kommer storstadssamarbetet att inriktas på nya tillsynsområden så som bly i smycken, tillsyn i leksaksbutiker och i butiker som säljer barnytterkläder. I Stockholm fortsätter också tillsynen i ytterligare några möbelbutiker.

Rapporten har sammanställts av miljöförvaltningen i Göteborg

Slut

Bilagor

Bilaga 1 Rapport ”Kemikalier i varor – tillsyn hos möbelhandeln”